

Zenei világnap: október elseje

1975-ben fordult Yehudi Menuhin javaslatával a Zenei Világnap Szövetséghez, hogy október elsejét tekintsek ezentúl a muzsika egyetemes társadalmi ünnepének. Így az UNESCO nemzetközi zenei tanácsa a színházi világnap és a képzőművészeti világnap mintájára zenei világnappá nyilvánította ezt a napot. Művészek ezrei tették magukévá Menuhin javaslatát és segítettek koncertek, ünnepségek szervezésében immár évek óta október elsején.

Szegeden két koncerten is megemlékeztek a zenei világnapról. Október elsején a JATE Aulában rendezték meg az egyetemi kórusok és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola női karának hangversenyt. Elsőként a SZOTE vegyeskara mutatkozott be, Jóó Ete karnagy vezetésével. Előadásmódjuk könnyed és biztonságos volt. Lassus zsoldosszerénáját szépen felépített, ivelt szólóvezetés jellemezte. Az előadott két Bátdos-mű azért is aktuális volt, mert ezen a napon ünnepli Bárdos Lajos 87. születésnapját. A legnagyobb közönségsikere a befejezésül előadott három spirituálnak volt.

A JGYT női karáról *Ordasi Péter* karnaggyal az élükön csak felsőfokon nyilatkozhatunk. Műsoruk összeállításán is látszott, hogy nem elsősorban a siker, hanem a zenei igényesség vezette őket.

Két első számukat (*Friderici: Cantate Domino* és *Morley Ti edes május fenyek*) tiszta, leheletfinom hangzások és könnyedség jellemezte. Két kórusművet hangszerezés kísérettel szólaltattak meg Handel 19. duettjét Vass Irén csembalón és Szászvárosi Sándor gondnokán kísérette. Előadásuk méltó befejezése volt *Michael Haydn Laudate pueri dominum* kezdetű gradualesa, melyet a főiskolai kamarazenekar tagjainak közreműködésével szólaltattak meg. Mindkét mű ritkán hallható koncerten, így valóságos „csemege” a klasszikus zeneművek iránt mélyebben érdeklődők számára.

Befejezésül az ünnepséget rendező *Szegedi Egyetemi Enekkar* állt a közönség elé *Cser Miklós* és *Gyűdi Sándor* karnagyok vezetésével. Műsor-összeállításuk legalább olyan szokatlan volt, mint megjelenésük. (A női kar hosszú, bő szabású, szürke és ciklámen színű ruhákban lépett fel.)

A *Cser Miklós* által vezényelt darabok közül kiemelkedő volt *Fehér András Tedd a kezed homlokokra* c. madrigálszerű kórusművének bemutatása. Azt a szentvédelységet, amely áthatja József Attila versét, tökéletesen érzékeltette a mű és tolmácsolása egyaránt. A két spirituálé közül (*My lord, what a morning: Soon will de done*) különösen a másodiknak volt nagy közönségsikere. Meglepő volt a közismert *Yesterday* c. Beatles-dalt kórusművet hallani. Ezt a próbálkozást is lelkes tapsjával üdvözölte a főleg fiatalokból álló közönség.

Gyűdi Sándor vezényelte Dowland madrigálját, valamint Carl Orff *Catullus* versére komponált kórusművét. Az előbbi szép, télt hangzásával, az utóbbi ritmikusságával, szokatlan hangzataival nyerte el a közönség tetszését.

Október másodikán került sor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola dísztermében a *Zenei világnap és Liszt születésének 175. évfordulója* tiszteletére megrendezett hangversenyre.

A műsor igényesen összeállított, arányosan felépített volt. Mindenképpen ki kell emelnünk a *Revive Szeged-in!* (Eledjen újra Szeged!) című indulót, melyet *Kerek Ferenc* rövid ismertetéssel

adott elő. Bár a kompozíció nem tartozik az igazi Liszt-remekművek közé, nekünk szegedieknek mégis fontos, hiszen az 1879-es nagy árvíz ihlette a zeneszerzőt.

A *Funerailles* című kompozíciót, amely komoly technikai felkészültséget igényel, szintén *Kerek Ferenc* zongoraművész mutatta be. A romantikusan szélsőséges hangulatot jól érzékeltette a finom árnyaltság jellemezte virtuóz előadását.

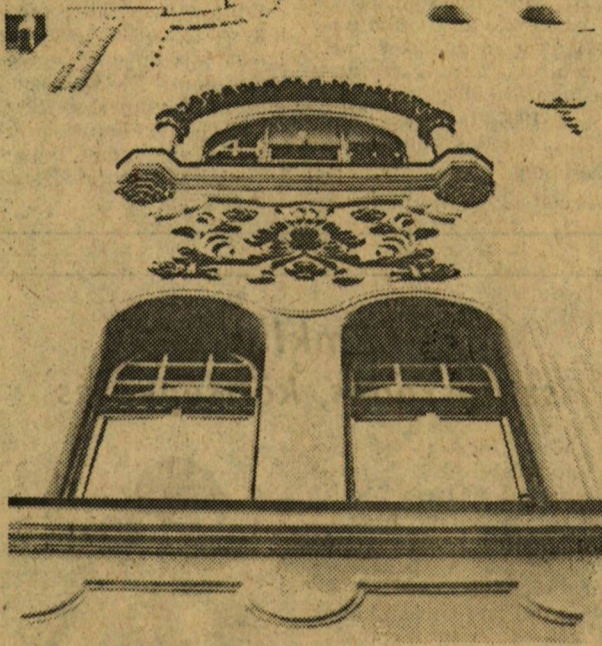
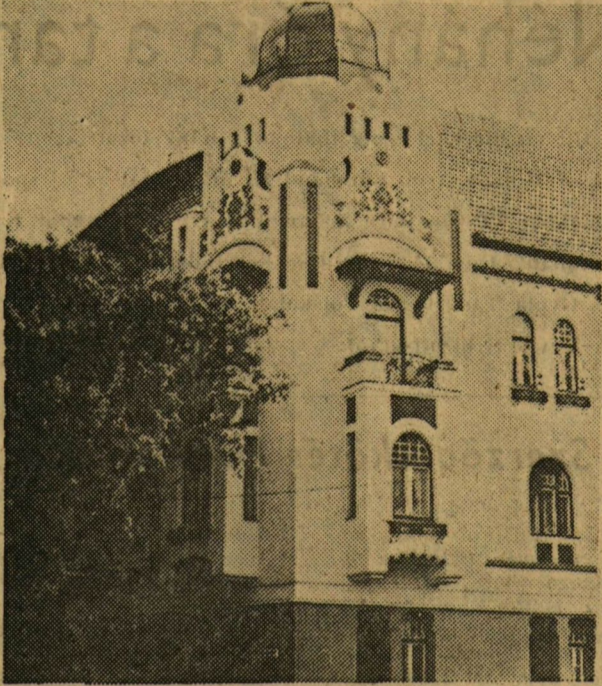
Iván Ildikó operanékesnő három dal előadásával méltán érdemelte ki a közönség vastapsát. Telt szoprán hangjával éppoly elhívelő erővel szólaltatta meg a drámai töltésű dalokat, mint az utolsó, könnyed, vidám hangulatú *Bódás Péter* precíz, alkalmazkodó zongorakísérete fokozta a dalok hatását.

Az est másik szólistája *Sinkó György* operanékes volt. Az általa előadott dalok közül a 104. Petrarca szonett tetszett legjobban.

A két utolsó Liszt-mű előadásakor felforrósodott a hangulat. A II. magyar rapszódia *Bódás Péter* és *Delley József* zongoraművész ada elő.

A Rákóczi-induló (*Bódás Péter, Bódásné Vanyiska Zsuzsa, Delley József* és *Kerek Ferenc* zongoraművészek előadásában) felcsendülő ismert dallamának hatására fokozódott a nézőtérben a lelkesedés. Az együttműködés öröme, a zene őszinte szeretete, amely áthatotta az előadóművészeket, átragadt a hallgatóságra is. Olyan koncertet hallhattunk, amely bátran megállta volna helyét az újjáépített Szegedi Nemzeti Színház színpadán is.

Az új Ságvári

(Székely Attila felvételei)

Hirtelen felindulásomban

Nem nézhetem tovább szólanul a sok kiábrándult, elkedvetlenedett arcot magam körül. Tenni kell valamit, hogy a bánatos golyák magukhoz térjenek.

Nem próbálom meg minden elsőéves érzelmeit, gondolatait vagy tapasztalatait összegyűjteni. Felesleges lenne, erről több sikertelen kísérlet győzött meg. Ugysem éli mindenki ugyanúgy az életét, mindenki másként érzékeli és értékeli azt, ami viszont mindannyiunk számára újat jelent. Egyetemisták, főiskolások lettünk.

Mit is vártam az egyetemről? Sokmindent. Amit egy átlagos magyar középiskolás. Követlenséget, szabadságot, sok hasznos tudományt, jó közösséget, új barátokat: kultúrát, hangulatos bulikat. És még mindig ezt szeretném. Arra azonban rájöttem már, hogy mindezeket nem kínálják ezüstláncán. Magamnak kell megteremtésem, vagy csak (!) megkeresnem azt, amire szükségem van. Bizom benne, hogy ezek az elvárások nem feltétlenül illúziók.

Ugyhogy, fel a fejell kedves sorstársaim!

... az első keserű tapasztalatok, az első csalódások után nem kell rögtön elcsüggedni. Mi is leszünk majd felsőbbévesek, amikor nem velünk éreztetik, hogy milyen kicsik is vagyunk. A tanulás sem lesz mindig ilyen szörnyű. Előbb-utóbb ebbe is bele lehet szokni. Hogy unalmasak, szárazak a tantárgyak? Hogy sok az idegen szó még az anyanyelvünkben is? Hogy este 8-kor ér véget a tanítás? Kárpótoljon bennünket minden más, ami nem kapcsolatos a tanulással. Hisz az egyetemi élet nem csak magolásból áll. Hogy ki hogyan fogja eltölteni ezt az 5 (esetleg több) évet, az csak rajta múlik.

— Illúziókkal tele érkeztem az első évben, mert mindenki csak a szép emlékeit mesélte el nekem. Itt aztán csak fejtetlenséget találtam. Rengeteget kell tanulni, olvasni, bár az évek múlásával egyre több a szabadidő. Nem tudtam semmilyen tudományban igazán elmélyedni, inkább a társadalmi munkát választottam.

— Semmilyen világmegváltó céloom nem volt, csak diplomát akartam szerezni. Ehhez tanulni is kellett, de az ember egy idő után megtanul lógni. En seosem hagyta, hogy túlságosan lekötse az egyetem. Szerettem a könnyebb utat választani, hogy másra is jusson időm. Gitározok, karatézok.

Ezeket a szavakat könnyen tulajdoníthatnánk joghallgatóknak, hiszen eléggé elterjedt a köztudatban, hogy milyen link alakok. A szóbeszéd szerint több időt töltenek a Brnoi sörfőzőben, mint a karon.

— Azért mondják ezt rólunk, mert túl sok a szabadidőnk. Sok az előadásunk, ahol ráadásul nem vezetnek katalógust sem, a szemináriumokon pedig nincs rendszeres számonkérés. Sokkal ritkábban írunk ZH-t, mint más karokon.

Szóval az egyetemen is el lehet viselni, sőt, élvezni is lehet az életet. De mindenki maga gondoskodik élete örömeiről. A felsősök maximum útmutatásokat adhatnak nekünk, jótanácsokat, amelyeket vagy megfogadunk, vagy nem. Mindenesetre egyet nekem is adtak:

„Azonnal az elején kell mindent elkezdni. Ha elsőben nem jársz könyvtárba, nem mész le a klubba, harmadikban már nem fogsz elmenni.”

Azt hiszem, érdemes ezt végig gondolni.

SZIROMI MÁRTA

A nyelvészet védelmében

Immár harmadik éve kopatok a JATE ódon lépcsőit, harmadik éve látogatok a nyelvészeti tanszék terméit is, de semmi, semmi változást nem tapasztalok a magyar szakosok csapatának közhangulatában a nyelvészetrel kapcsolatban.

Gyakran és hosszasan elgondolkodom: vajon miben keresendő a nyelvészet melleslének — és most egészen finoman is fogalmaztam! — a forrása, az oka? Mind ez ideig úgy tűnik, hogy ez a probléma számomra örökké kérdőjeles, marad. Miért van az, hogy az 1984-es év őszén idősereglo magyarosoknak már az első, második szemeszterekben csak az ötöde hallgatta a nyelvészeti előadásokat, holott általában éppen a le-adott témák képezték és képezik a vizsgák gerincét!?

Es kérem: miért válik neveltséges társai szemében egy olyan diák, aki épp nyelvészetből kíván speciális képzésben részesülni? Néha már az az érzésem, hogy ez a nyelvészet iránt tanúsított magatartás egyfajta szegedi sikk! Bár bizonyítani nekem valaki ennek ellenkezőjét! Tény azonban mindaz, amit saját tapasztalataimmal alá is tudok támasztani...

Mostanában roppant divatos idegen nyelveket tanulni. Jómagam is tanulok egy nyugati nyelvet, s boldogan vennék egy másik nyelvből is órát, ha időm és energiám engedné. S nagyon időszerűnek is tartom ezt a nyelvtanulási lázat, hiszen európai összehasonlításban szánalmas helyet foglalunk el nyelvtanulás dolgában is.

De legalább a társadalm Magyar szakos egyetemistáinak kicsiny tábora ne fe-

ledkezne meg arról, hogy minden tekintetben s mindenkor a saját anyanyelvünk a legfontosabb, hogy elsősorban a magyar nyelvet kellene művelnünk! Rendszeret, szabályait, szöanyagát tisztességgel megtanulnunk, illetve elsajátítanunk!

Igaz, egyszersmind csupán a magyar történelmi szemináriumokon magyarnak vallani magunkat. De érezzük át más stúdiumokon is, hogy magyarok vagyunk! Történelmünk, irodalmunk, nyelvünk története — így együtt alkossanak egy egészet a tudatunkban, s egyforma lelkesedéssel kívánjuk megismerni nemzetünk múltját, költőink, íróink művészetét, s nem utolsósorban a magyar nyelv történetét, valamint jelenlegi állapotát.

Ez utóbbihoz — úgy érzem — minden feltétel adott itt, a bölcsészkaron is: szervezett, precíz munka folyik a nyelvészet tanszékén. Megtanulhatjuk, hogy tudásaink hogyan vélekednek nyelvünk eredetéről; urallítókaj alapismeretek birtokába kerülünk, részleteiben tárgyaljuk a magyar nyelv történetének korszakait, azok jellemzőit. Az általános és alkalmazott nyelvészeti tanszék előadásai révén is bepillantást nyerhetünk hazai és külföldi nyelvészek munkáiba. Alaposan tanulmányozhatjuk nyelvünk jelenlegi állapotát a legkülönbözőbb szempontok alapján. És így tovább: sorolhatnám még szemináriumaink témáit, de azt hiszem, felesleges.

En csak a rászoruló védelmére siettem, szerény szándékom nem több az egyszerű és egyszerű véleményalkotásnál.

VARGA MÓNIKA

Boldog születésnapot, Molnár Dixi!

Már nem tudom, voltaképpen hányadikhoz kell gratulálni! Az ünnepi koncerten ugyan 21-est írtak ki a színpadra, de hát 1965 előtt is léteztek már olyan formációk, amelyeket elődnek tekinthetünk.

Mindenesetre akárhánnyadik is ez a születésnap, Molnárék sziporkázó koncerttel ünnepelték szeptember 12-én, az Újszegedi Szabadtéri Színpadon. A műsor első része nyilvános tévéfelvétel volt. A Szegedi Körzeti Stúdió készít mintegy 40 perces filmet az együttesről. A zenei felvételek a Magyar Rádióban készültek, így hát play bucket hallottunk. „Hogy a hangzás tökéletes legyen” — adta meg a magyarázatot a zenekarvezető. En feltétlen elő-párti vagyok. Nem hiszem, hogy a stúdiófelvétel precizen kiméricskelt arányai felvehetnék a versenyt egy forró nyáresti koncert hangulatával! Mindenesetre Mol-

nárék a play bucket is remekül csináltak. Pompás volt a színpadkép: a jobb oldalon embernnyi torta gyertyákkal, habbal; egy szeletet kivágtak belőle, ez a bal oldalra került egy villával, s ebben zongorázott Garay Márta.

Fereteges tempó, mindig új ötletek, játékos kedv. Jellemző, hogy a tévések sem tudtak „lépést tartani” a zenekarral. Miközben három kamerával vették Márta szólóját, nem vették észre, hogy a másik oldalon Molnárék nem bírják a tétlen várakozást, és egy kis tánc-magászámba kezdtek.

A közönség — 5 és 75 év közöttiek — is vibrált, dobolt, tapsolt; együtt éjt a zenével. Kár, hogy ez nem érdekelte a kamerákat. Aztán a szünet után „ráadásként” adtak egy egyórás élő koncertet is, nehogy a publikum becsapva érezze magát. S ez az élő Molnár Dixieland talán még az előzőt is verte!

A közönség ütemes „Márta! Márta!” és „Gyula! Gyula!” kiáltásokkal biztatta kedvenceit. (Gyulát állítólag Vedres-beli diákjai reklamálták leghangosabban... Nagyszerű az együttes játéká; emellett a boszorkányos zongorajátékos, sötétbarna hangú „Márta! Márta!” és a fergeteges, de a finom líra iránt is érzékeny „Gyula! Gyula!” igazi frontemberek.

Érthetetlen, hogy az esemény semmilyen propagandát nem kapott! (Azért így is csaknem telt ház volt.) Pedig ha Szeged „prominens” jazz-együttese ilyen „exkluzív” koncertet ad, az igazán fontos esemény! A kiosztott tájékoztató a Molnár Dixieland Magyarorszag legjelentősebb jazzegyüttesének nevezi. Nem tudom, hogy tényleg az-e, de hogy a koncert után senki sem kértelkedett benne, az biztos.

MÁROK TAMAS

A születésnapot ünneplő együttes — koncert után